

TSI-lehti

TAMPEREEN SEUDUN INVALIDIT RY:N
JÄSENLEHTI

N:o 3 • ELOKUU • 2003

Kuva: Kari Vuorenmaa

*Nostalgiaa Näsijärvellä.
Vuosien tauon jälkeen Näsi 3 kuljetti jäsenistöä
Aitorannan 50-vuotisjuhlan viettoon.*

INVALIDI LIITTO TSI-LEHTI
NRO 3/2003

TAMPEREEN SEUDUN
INVALIDIT ry:n jäsenlehti

Toimitus

Kuninkaankatu 36 B
33200 Tampere

Päätoimittaja

Pekka Peräjoki
puh. 0400-214 046

Toimituskunta

Pirjo Heiskanen
Virve Peltoniemi
Toivo Enqvist
Satu Tahlo-Jortikka

Tampereen Seudun Invalidit ry.
Perustettu 12.4.1937
Jäsenmäärä 1100,
toimialueena
Tampereen seutu

Kuninkaankatu 36 B
33200 Tampere

Puh. (03) 222 8388
Fax (03) 222 4766
Email: tsi1@saunalahti.fi
www.saunalahti.fi/tsi1

Avoinna

MA 13.00–16.00

TI 9.00–15.00

TO 9.00–12.00

Kesäkotia Aitoranta
Hirviniementie 375
33680 Tampere
Puh. (03) 360 0107 tai
040 522 7221

Painopaikka
Klingendahl Paino Oy
Tampere 2003

TOIMISTON PALSTA

Syksyn kerhot ja liikuntavuorot alkavat.

Apuvälinemessut Pirkkahallissa 4.–6.9.2003
Yhdistyksemme osasto nro 812.
Lippuja saatavilla maksutta toimistolta.

Tervetuloa joukolla tutustumaan
apuvälineuuteuksiin ja liikuntamaahan.

Hyvää toimintasyksyä kaikille!

Tampereen Seudun Invalidit Ry pitää jäsenrekisteriä.
Rekisterissä on jokaisesta jäsenestä seuraavat tiedot:
täydellinen nimi, syntymäaika, osoite ja jäseneksi liittymisaika.

Aineisto seuraavaan lehteen
marraskuun puoliväliin mennessä.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Luin Invalidiliiton Yhdistystiedote-lehdestä muiden muassa jutun, joka oli otsikoitu - Yhteishenkeä, ei kiusanhenkeä. Siinä kerrottiin yhdistyksestä, jossa kiusanhenki oli päässyt niskapäälle ja oli vähällä romuttaa koko yhdistyksen toiminnan jatkumisen. Oli lakattu kuuntelemasta, mitä toinen sanoo; kuuntelun sijalle tuli riitely, jokainen arveli olevansa oikeassa jne.

Aloin miettiä, miten meistä itse kukin toimii; kuuntelemmeko me johtokunnassa jäseniä tasapuolisesti. Kiinnitämmekö tavatessamme huomiota tervehtimiseen ja muutaman ystävällisen sanan vaihtamiseen kaikkien jäsenten kanssa. Toisaalta myös mietitytti, miten jäsenistö kokee johtokunnan työn ja vastuut? Tulemmeko ajatelleeksi ja harjoitelleeksi sitä, miten asiat kannattaa tuoda esiin mieliharmeja aiheuttamatta. Erilaisuus voi myös olla voimavara, ei vain este yhteistoiminnassa.

Invalidiliiton Liittovaltuuston kokous oli Kuopiossa 13.-14.06. Kokouksessa käytiin vilkasta keskustelua Invalidiliiton viime vuoden toiminnasta ja ensi vuoden toimintasuunnitelmasta. Tampereen Seudun Invalidien esitys saada Invalidiliiton ensi vuoden budjetin raamit valtuuston nähtäväksi ei saanut kannatusta. Vuosien 2004-2005 teemaksi hyväksyttiin Esteittä eteen-

päin. Valtuusto hyväksyi yhdistystoiminnan kehittämisen erityiseksi painopistealueeksi.

Kesäkotimme 50-vuotisjuhla onnistui hyvin. Saimme kasaan koko joukon juttuja kesäkodin eri vaiheista, myös siitä, miten ennen toimittiin. Suuri ponnistus on ollut kesäkodin päärakennuksen valmistuminen tiettömän taipaleen taakse. Tarina kertoo siitä sisusta, jota yhdistyksemme jäsenillä on silloin ollut. Tällaista sisua tarvitsemme myös nykypäivänä, jotta voimme säilyttää kesäkotimme edelleen jäsenten virkistyspaikkana. Jäsenillämme on taitoa tehdä remonteja ja pieniä korjauksia, mutta entä se talkoohengen löytyminen? Näyttää siltä, että pieni porukka yrittää sinnitellä talkoissa vuodesta toiseen. Entä, jos sinäkin ottaisit rohkeasti yhteyttä yhdistyksemme toimistoon - olisiko minun taidoilleni käyttöä?

Kesän kuluessa Aitorannassa jäsenistöä kävi vaihtelevasti. Kaunis kesäkään ei nostanut kävijämäärää kovin korkeaksi, mahtoivatko ilmat olla jo liiankin lämpimät liikkua. Johtokunta sai palautetta kolmesta tilaisuudesta, jolloin kesäkotimme oli vuokrattu ulkopuolisille. Ulkopuolisille vuokraus on mahdollista lopettaa, jos tarvittava rahoitus saadaan kuntoon toisin

toimien. Kolme viikonloppua ei kuitenkaan liene kovin paljoa, jos vertaa moniin muihin vastaaviin kesäkoteihin, niissä esim. häitä pidetään lähes joka lauantai kesän ajan. Johtokunta selvittää syyskokoukseen mennessä, mikä osuus vuokratuloilla on kesäkodin taloudessa.

Vammaisurheilun tukeminen on asia, joka puhuttaa kokouksesta toiseen. Mihin sitten TSI antaa tukea? SM kilpailut ovat ainoat, joihin matka-avustusta myönnetään. Kun tiedät osallistuvasi em. kilpailuun, niin lähetä siitä ilmoitus ennakkoon TSI:n toimistoon. Mm. joukkuelajeissa odotetaan osallistujien matkaavan kilpailuun mahdollisimman pienin kokonaiskus-

tannuksin. Johtokunta käsittelee hakemuksia kulloisenkin rahatilanteen mukaan.

Vammaisten vuoden EU- bussi lähtee Suomessa liikkeelle 25.8. Pirkka-hallilla apuvälinemessujen yhteydessä siihen on mahdollista tutustua aamupäivällä torstaina. Nyt on aika osallistua Apuväline 2003-messuihin Pirkka-hallissa 4.-6.9.2003. Tule tutustumaan osastoomme 812. Lipuja saat maksutta toimistolta.

Hyvää alkavaa syksyä

Pekka Peräjoki

Kevyt uutuus

Uudella tuolimallilla tavoittelimme keveyttä, käytettävyydestä ja kestävydestä tinkimättä.

Lopputuloksena on äärimmäisen pelkistetty aktiivituoli, joka painaa vain yhdeksän kiloa.

Tämän kevyen uutuuden ja kaikki aikaisemmatkin mallit, rakennamme mittojesi mukaan, juuri Sinulle.

Talart Oy

Raudoittajantie 9, 36100 Kangasala as. puh. 03-3771 669, fax 03-3771 688, GSM 0400 632 347
talart@saunalahti.fi www.talart.fi

Paransimme palvelua entisestään: Meiltä nyt myös huollot ja varaosat kaikkiin pyörätuolimerkkeihin.

AITORANNAN KESÄ 2003

Kesäkodin avajaiset 24.05.

Tampereen Seudun Invalidien kesäkotiki Aitoranta 50 vuotta!

Kesäkotimme 50-vuotisjuhlia vietettiin 24.05.2003 yli satapäisen juhlijajoukon kera. Lauantai oli ankean harmaa, mutta säästyimme runsailta sateilta. Historian havinaa toi laineilla seilannut

”Näsi 3” laiva, joka jo 50 vuotta sitten kuljetti jäsenistöä kesäkodille. Lisää arvokkuutta saatiin juhlaan kun yli kaksikymmentä henkilöä vastaanotti Invalidiliiton ansiomerkin 60 tai 50 vuoden pitkäaikaisesta jäsenyydestä yhdistyksessä. Ansiomerkin saajia oli runsaasti enemmän, mutta kaikki eivät kuntonsa, ikänsä tai muun syyn takia päässeet valitettavasti paikalle.

JUHLAOHJELMA

Juhlat aloitettiin lipunnostolla Siniristilippumme- laulun kaikuessa Aitorannan rannoilla. Sisätiloihin siirryttyämme oli vuorossa onnittelevien ja tervehdyksien vastaanotto. Virallisen avauksen suoritti Hannu Sallinen toimien samalla päivän ohjelman juontajana. Puheenjohtaja Pekka Peräjoki tervehdyspuheessaan palasi 50 vuoden takaisin tapahtumiin. Silloin Mount Everest valloitettiin ensimmäisen kerran. Aitorantaan pääseminen oli varmaankin verrattavissa vuoren valloittamisen vaikeuksiin. Vuoren valloituksessa tarvitaan välietappeja ja Pekan mielestä kesäkotia voisi verrata tällaiseksi voimia antavaksi levähdyspaikaksi jäsenten keskuudessa. Virallisen juhlapuheen piti Invalidiliiton järjestöpäällikkö Marja Pihkala, joka muisteli omaa menneisyyttään Aitorannan his-

toriassa ja antoi tiiviin katsauksen liiton ja keskuustoimiston ajankohtaisista toimista.

Ruokailun jälkeen siirryttiin viihteen puolelle. Juhla yleisöä laulatti, nauratti ja jututti varsin mainio trubaduurii Aimo Kokkola Pälkäneeltä. Yleisö todella nautti hänen tunnin kestäneestä esiintymisestään. Ennen jo pitkään kaivattua kahvitaukoa juhlakakkuineen nähtiin valkeakoskelaisen rivitanssiryhmän rytmikäs tanssiesitys. Ilta jatkui vapaamuotoisen rupattelun ja muistelu merkeissä.

Yhdistys haluaa esittää kiitokset LC-Cityn leijonille tärkeästä käytännön avusta ja tuesta kesäkotimme eteen tehdystä työstä. Kiitoksemme myös eri liikkeille ja ammatinharjoittajille, jotka ovat toimintaamme tukeneet 50 vuoden aikana. Tulevaisuudessakin toivomme Aitorannan antavan virkeyttä ja voimaa jäsenistölle ja intoa toimia yhteisen ”kesäpesän” hyväksi.

Pirjo Heiskanen/ Pekka Peräjoki

Kuvat: Toivo Enqvist/ Kari Vuorenmaa
Kansi: Kari Vuorenmaa

Aitorannan kesässä perinteisen Aitsun Boccia- mestaruuskilpailun parhaat: Voittanut joukkue Hyvänolonkerho. Joukkueessa pelasi Hilikka Sirkiä, Olli Mäkinen ja Jorma Akkanen. Toiseksi tullut joukkue oli Canastakerho. Joukkueessa pelasi Raija Lahti, Kaisu Sarviluoma ja Hannu Sallinen. Johtokunta sijoittui kolmanneksi joukkueella Satu Tahlo-Jortikka, Kari Vuorenmaa ja Toivo Enqvist.

Trubaduuri Aimo Kokkolan seurassa juhlaväki viihtyi erinomaisesti.

Invalidiliiton tuetulla lomalla oli tänä kesänä 6 henkilöä. Yhdistyksemme tuki jäsenistöään myöntämällä myös tänä vuonna kolmen vuorokauden täysihoitolomia jäsenille.

Mato-onginnan Aitorannan mestaruuskisoissa 28.06. ei kalasaaliit olleet kovin runsaita. Osanottajia kilpailussa oli 17, heidän joukossaan saman päivän seututapahtumaan osallistuneita lähilyhdistysten jäseniä. Lastensarjassa kalat jäivät järveen. Naistensarjan voitto (kahdella kalalla) meni Tammelaan Leila Kaunisaholle. Miestensarjassa vieraiden kalastustaidot olivat tehokkaampia. Voiton vei Erik Lång (saalis 5 kpl kaloja), toisen sijan nappasi Veikko Kauranen (yhdellä kalalla).

Vammaisten lasten ja heidän vanhempiensa yhteinen kesäpäivä Aitorannassa oli 02.08.

Aitorannan päättäjisiä vietettiin 16.08. Kauniin kesän vielä jatkuessa oli vähän haikeata päätellä kesäkodin toimintaa täl-

Nokian Invalidit ry:n tervehdyksen tuovat pj. Hannu Kuittinen ja Heidi Rekola.

Rivitanssiryhmä Valkeakoskelta veti yleisöäkin mukaan tanssin kuvioihin.

tä kesältä, mutta jotta ensikesä tulisi on vietettävä talvi välissä.

Kiitokset toimintojen ylläpidosta kesäkodin isännälle Hannulle, Sinikalle ja Eettulle. Kiitokset myös Katrille ja Tarjalle ahkeroinnista kesäkodillamme.

Pekka Peräjoki

Invalidiliiton tervehdyksen juhlivalle kesäkodille tuovat järjestöpäällikkö Marja Pihkala ja aluejärjestösihteeri Tiina Airaksinen.

Vastaanottamassa tervehdyksiä pj. Pekka Peräjoki ja vpj. Hannu Sallinen.

Lions Club City:n edustajat ylikonstaapeli Seppo Rantanen ja Invalidien Työtuki ry:n toimitusjohtaja Reijo Saarinen tervehdysvuorossa.

Aitorannan 50-vuotisjuhlassa yhdistys muisti pitkäaikaisia jäseniään Invalidiliiton kunniamerkillä. Kunniamerkin saajista 23 oli juhlassa paikalla.

60-VUOTISMERKKI

Aalto Lauri, Ahtola Veikko, Ame´ Esteri, Asp Viljo, Korkiala Lauri, Lähteenmäki Toini, Paloviita Terttu, Puuska Eila

50-VUOTISMERKKI

Aironen Matti, Hannula Lahja, Heinänen Veikko, Hokkala Niilo, Isoviita Keijo, Jaatinen Lauri, Jokela Väinö, Jortikka Anja, Jortikka Ensio, Järvinen Aarne, Järvinen Lauri, Kahila Eino, Kallio Meeri, Koivisto Samuel, Korpinen Sirkka-Liisa, Koskinen Aino, Koskinen Eine, Kouhia Pentti, Kuvikko Helmi, Kuusela Pekka, Kuusinen Rakel, Lahti Raija, Lahtinen Irja, Lahtinen Onni, Lappalainen Eero, Lehtinen Aarne, Lehto Topi, Lehtoranta Raimo, Lehtoranta Rauno, Leppänen Annikki, Lilja Esko, Louhelainen Leo, Lätti Johannes, Mattila Ilkka, Meetteri Reino, Meriläinen Seija, Murtokallio Eino, Murtoranta Jorma, Myl-

lymäki Terttu, Niemi Riitta-Liisa, Noppa Seeti, Nurminen Toivo, Packalen Eino, Partanen Aarne, Peltonen Martti, Perkiö Liisa, Pistol Veikko, Puro Eini, Raitanen Aune, Rajala Ahti, Rajala Laina, Rantanen Alma, Ruoholahti Elli, Ruoholahti Pekka, Ruotsalainen Veikko, Saloniemi Olavi, Seppälä Alma, Soininen Aimo, Suoniemi Allan, Syväoja Eino, Säppi Meeri, Tasala Pentti, Tynkkynen Yrjö, Tyynelä Raili, Vahlgren Sirkka, Vahvelainen Viljo, Vainio Kyllikki, Vatunen Eero, Viberg Sal me, Viitaniemi Toivo, Vikman Jaakko, Vuorinen Kaarlo, Yli-Takku Kalevi, Yrjölä Veikko.

Johtokunnan jäsen Ensio Leppänen kiinnittää Invalidiliiton ansiomerkkiä 60 vuotta jäsenenä olleen Toini Lähteenmäen rintaan.

Ansiomerkin saaneet jäsenet yhteiskuvassa.

TÄÄ ON AITORANTA

Voi tätä paikkaa ihanaa
missä kesää taas kerran viettää saa!

Pilvenhattaratkin meitä seuraa täällä
ja aurinkokin kenties hymyilee.

Kun katsoo ympärilleen
mitä näkyykään:
saa olla helmassa luontoäidin:
kevyt laineen liplatus,
leuto tuulen henki,
auringon kiiltävät säteet yllä ulapan.
Tää on Aitoranta.

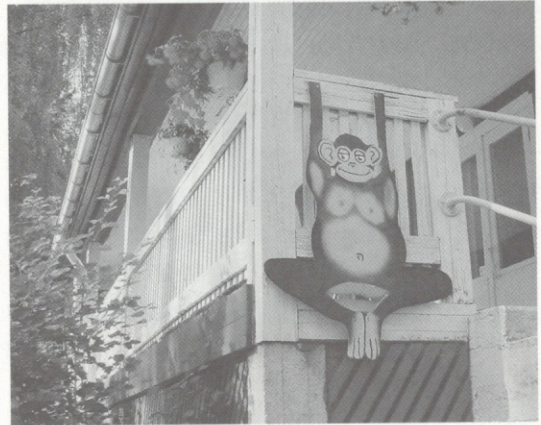
On Suomen suven suloisinta aikaa tää:
viljapellot heilimöi
linnut visertää,
täällä kedon kukkasetkin meille
silmää siristää.

Mitä kaikkea tuokaan se mieleen meille?

Lapsuusajat rakkaat,
nuo kotikonnut armaat:
monet luontopolut,
kivenkolot, jyrkänteet.
Ja huutoomme kun metsä vastas!

Miten paljon Luonto antaakaan meille!
Nyt havahdumme,
syyliis sulkeudumme Luontoäiti.
Kunnes kastehelmi meidät herättää.
On Aitoranta tää!

Kaarina Siirtonen

*Kesäkodillamme saattoi nähdä tänä kesänä myös
hieman Suomen luonnosta poikkeavia eläimiä,
kuten apina ja virtahepo.*

Kuvat: Toivo Enqvist

AITORANTA
50 v.
AITORANTA

"Hyppää kyytiin- kulttuuria kaikille" –tapahtuma

Taivas oli ankean harmaa ja vettä sataa ropisteli tasaiseen tahtiin, kun sinnikäs joukko yhdistysväkeä odotteli bussia Kuninkaankadulla, kerhohuoneen edustalla. Oltiin lähdössä Lautsiaan, Häme –Keski-Suomi- alueen "Hyppää kyytiin- kulttuuria kaikille" –tapahtumaan. Lähtö viivästyi aikataulustaan, sillä Paunun matalalattia-bussi seiso i väärässä kadunkulmassa matkustajia odottamassa. Matkaan kuitenkin päästiin ja kun oli kiepautettu Valkeakosken kautta, haettu sikäläistä yhdistysväkeä samaan kyytiin, oltiin Lautsian lomakeskuksessa juuri ennen kymmentä. Siis ajoissa ohjelman alkuun.

Lomakeskus sijaitsi kauniisti järven rannalla ja alue oli suhteellisen laaja ja rakennuksia paljon.

Ohjelmalehtisen takana ollut kartta lomakodin alueesta helpotti eri tapahtumapisteiden löytymistä. Rakennuksilla oli omat nimensä, kuten Kuntola, Kartano tai Riemula ja ne oli helppo löytää. Maasto oli osittain mäkiä, mutta paikalla oli yleisavustajia auttamassa hankalissa kohdissa.

Virallinen avaus tapahtui Kartanon salissa. Liittovaltuuston varapj. Heidi Rekola piti avauspuheen. Kulttuuripäivän anti oli monipuolinen. Tarjolla oli hengen, taiteen ja liikunnan kulttuuria. Seminaari Toimelan salissa käsitteli liiton terveys-teemaa, puhujana Marja-Leena Malin keskustuomistosta. Saman salin takaosassa oli esillä alueemme jäsenten käden taitojen tuotteita, käsitöistä keramiikkaveistoksiin. Eri laisissa työpajoissa oli mahdollisuus opetella mm. runon luomista, kokeilla pöytäteatterin tekemistä vaikka "Kauniista ja rohkeista", keskustella ja vaihtaa mielipiteitä kesäkotien toiminnasta ja opetella valokuvaamista digi- tai järjestelmäkameralla. Liikunnallisella puolella tarjoutui tilaisuus kokeilla erilaisia liikuntaan liittyviä apuvälineitä, joiden käyttöä opasti Solia-projektin vetäjä Osku Kuutamo. Tiina Siivonen veti istumatanssituokion. Ulkona avautui mahdollisuus kokeilla, kuinka sujuvat puhallustikka, mölkky, tarkkuussuunnistus eli Trail-O tai tarkistaa tietämystään luontopolulla. Tarkkuussuunnistusrata noudatteli samaa reittiä luontopolun kans-

Kehräystä ja luudansiteen valmistusta esittelevät Keuruun Invalidiyhdistyksen aktiiviset jäsenet.

Tampereen likat kulttuuripäivillä

Soliaprojektin vetäjä Osku Kuutammo esittelee käsillä poljettavaa pyörää.

sa. Maisemat metsässä olivat kauniit, mutta sade pilasi osan nautinnosta. Ruokailun joustavasti sujumiseksi kattaus oli kolmessa osassa, sillä aterioitsijoita oli runsaasti. Lomakeskuksen alueella löytyi myös kahvila-ravintola, jonka palveluja käytettiin ahkerasti.

Kulttuuritapahtumaan arvioitiin osallistuneen n. 400 yhdistysten jäsentä alueeltamme. Koko päivän alueella risteili aktiivisia osallistujia tapahtumasta ja työpajasta toiseen. Ihmiset tuntuivat olevan tyytyväisiä päivän monipuoliseen antiin. Lahtelainen Ritva Jokela kiteytti omia tuntejaan paluuta odotellessaan kertomalla

omista mieltymyksistään. Päivä ja tapahtuma olivat hänen mielestään olleet antoisia. Häntä miellytti erityisesti ulkoiluosuus kulttuuripäivän yhtenä osiona. Uutena mielenkiintoisena harrastuksena hän oli löytänyt tarkkuussuunnistuksen, jota sanoi kokeilevansa toistekin. Lisäksi hän toivoi, että kulttuuritapahtumasta tulisi perinne.

Runslukuisen osallistujamäärän ja myönteisen palautteen perusteella voidaan kulttuuripäivää pitää onnistuneena tapahtumana, mistä kiitokset Häme- Keski- Suomi alueen johtoryhmälle ja aluejärjestösihteeri Tiina Airaksiselle.

TAVOITTEENA VALTAKUNNAN ESTEETTÖMYYS

Invalidiliitto ry jäsenyhdistyksineen on rummuttanut joukkoliikenteen ja rakennetun ympäristön esteettömyyden puolesta jo vuosikymmeniä. Hitaasti edistystä on tapahtunutkin, mm. matalalattiaisten linja-autojen muodossa. Pikkuhiljaa on myös herätty siihen ajatukseen, että esteettömyys hyödyttää kaikkia. Arvioidaan, että ihmiset ovat elinajastaan keskimäärin 40 prosenttia eri tavoin liikkumis- tai toimimisarjoitteisia. Esimerkiksi raskaiden kantamusten tai pienten lasten kanssa liikkuvilla matkustajilla on monenlaisia liikkumisesteitä. Nyt valtakunnan tasolla on edetty siihen, että liikenne- ja viestintäministeriö julkisti esteettömyysstrategiansa elokuussa.

Liikenne- ja viestintäministeriön esteettömyysstrategia korostaa tahtoa panostaa kaikille soveltuvaan ja laadukkaaseen liikennejärjestelmään. Lähtökohdiksi strategiassa on asetettu sosiaalisen tasa-arvon edistäminen ja syrjimättömyyden periaate, varautuminen väestön ikääntymiseen, liikennejärjestelmän toimivuus ja turvallisuus sekä joukkoliikenteen laadun parantaminen. Tarkoituksena on ehkäistä ja poistaa kansalaisten tasavertaisen liikkumisen esteitä, joita voivat olla niin fyysiset tai informaation saantia koskevat esteet kuin asenteetkin. Valtion ylläpitämän liikenneinfrastruktuurin ja julkisen liikenteen palvelujen tulisi olla esteettömiä ja turvallisia kaikille. Esteettömyys edistää monia yhteiskunnallisia tavoitteita, kuten sosiaalista oikeudenmukaisuutta, ennaltaehkäisevää toimintatapaa, itsenäistä selviytymistä, kestävästä kehitystä ja kaikille soveltuvan elinympäristön suunnittelupariaatteita.

Ministeriön tarkoituksena on tehdä yhteistyötä kuntien kanssa esteettömyyttä edistävien hankkeiden suunnittelussa ja toteutta-

misessa. Keinona on kannustaa kuntia toimintaan käynnistämällä yhdessä ympäristöministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, lääninhallitusten ja Suomen Kuntaliiton kanssa Esteetön kunta –verkoston, jonka avulla levitetään tietoa hyvistä ratkaisuksista, toimivista käytännöistä ja kannustavista.

Ministeriö ohjaa sen alaisia organisaatioita (Tiehallinto, Ratahallintokeskus, Ilmailulaitos, Merenkulkulaitos, Ajoneuvohallintokeskus ja lääninhallitukset) taloussuunnittelun avulla ja näiltä edellytetään omien vastualueidensa ongelmien ja kehittämistarpeiden kartoittamista sekä toimenpiteitä puutteiden poistamiseksi. Joukkoliikenteen valtionavustuksen ehtoja tarkistetaan siten, että liikkumis- ja toimimisesteisten asiakkaiden tarpeet tulevat nykyistä paremmin otetuiksi huomioon. Kuitenkaan strategiassa ei esitetä väylänpidon eikä joukkoliikenteen rahoituksen lisäämistä. Sen sijaan kehitystä halutaan nopeuttaa ministeriön talous- ja toimintasuunnitelmaan sisällytettävillä teemapaketeilla tai erillisellä esteettömyysrahoituksella. Teemapaketeilla voisi esimerkiksi parantaa joukkoliikenneterminaaleja ja pysäkkejä, taajamia ja kevyen liikenteen väyliä.

Esteettömyysstrategian lähtökohdat ja tarkoitus ovat juuri sitä mitä kaivataan ja strategia on vammaisten näkökulmasta erittäin tervetullut. Nähtäväksi jää, kuinka hyvin strategia omaksutaan käytännön toiminnassa ja kuinka laajasti se lyö itsensä läpi eri tahoilla.

Anne Mäki

Lähde: Kohti esteetöntä liikkumista. Liikenne- ja viestintäministeriön esteettömyysstrategia.

NISKAN PÄÄLLÄ LÄSKIKAPINASSA

Viimeistään elokuun naistenlehtien numeroissa alkaa mahtava rummutus jos jonkinlaisista pikadieeteistä ja ihmelaihtumisista. Viime viikolla vannottiin omenaviinietikan nimeen, tällä viikolla vuorossa olivat sekä kaalisoppadieetti että yrttiteen ihmeitä tekevä vaikutus. Ensi viikolla kova sana on varmaan postimyynnin laihdutusranneke, joka laihtuttaa, vaikka söisi kuinka paljon tahansa! Täyttä puppua ja hyväuskoisten, kilojensa kanssa kamppailevien ihmisten huijaamista. On totta, että painossa saattaa tapahtua muutaman kilon tilapäinen notkahdus alaspäin näilläkin konsteilla, mutta minkäänlaisia pysyviä painomuutoksia ei niillä saavuteta. Vai voisitko sinä kuvitella syöväsi lievästikin sanottuna omituisenhajuista kaalisoppaa päivästä toiseen? Jos pystyisitkin, niin ainakin lähipiirisi kaikkoaisi asunnostasi huonon ilmaston vuoksi!

Vaikka meidän läskikapinaryhmä ei voittanutkaan Invalidiliiton kannustuspalkintoa, niin me olemme voittaneet silti paljon. Alamme olla paino-ongelmiemme kanssa jo voiton puolella siinä mielessä, että olemme melkoisen hyvin perillä siitä ongelmakentästä ja niistä syistä, jotka liittyvät omaan lihavuuteen. Kilomääräisesti meistä vain harvat pääsivät asettamiinsa tavoitteisiin, mutta asennetasolla olemme saaneet "läskihärkää" jo sarvista kiinni. Jokainen on oppinut rehellisesti tarkastelemaan syömistapojaan, läskihistoriaansa ja niitä sudenkuoppia, joihin aikaisempien painonpudotusyritysten kanssa ollaan pudottu. Aika monet meistä oppi-

vat sittenkin kaikkein parhaiten yritysten ja erehdysten kautta: ei hyödytä mitään olla viikko ihmedieetillä ja palata sitten takaisin omiin entisiin ruokailutapoihinsa. Tällaisella jojo - laihduttamisella kiloja saattaa kertyä lisää entisestään. Olemme tiedostaneet sen, että painonpudotus on lähes elämänikäinen hitaasti etenevä prosessi.

Meistä on tullut hieman kärsivällisempiä tulosten odottamisen suhteen. Emme todellakaan ole sitä porukkaa, joka uskoo kymmenen kilon lähtevän kahdessa viikossa, vaikka laihdutuspillerin esite niin vakuuttaakin. Emme myöskään lannistu enää niin helposti sen musertavan tosiasian edessä, että paino saadaan alenemaan pysyvästi varsin hitaasti! Osaamme tsemppata toisiamme myöskin silloin, kun painon aleneminen jämähtää paikoilleen moniksi viikoiksi. Tiedämme, että elimistömme totuttelee silloin uuteen kevyempään tilanteeseen, ei sen kummempaa!

Läskikapinaryhmässä mielikuvitus on valjastettu painonpudotuksen piiskuriksi. Toinen toistaan herkullisempia juttuja, millä näläntunnetta voi huijata tai ahmimis halua tyrehdyttää, ryhmässä on kuultu. Ei riitä, että tietää lähes kaiken terveellisestä ruuanvalmistuksesta, oikeanlaisista ravintoaineista, vitamiineista, kaloreista ja jouleista ellei pysty niitä valjastamaan käytäntöön. Tai että itsekuri on niin ailahtelevainen, että luovuttaa koko painonpudotuksen ensimmäisen karkkihiimon iskiessä. Ryhmän tuella olemme oppineet ottamaan itseämme niskasta kiinni ja ym-

märtämään, että hairahdukset ja lipsahdukset kuuluvat jokaisen ihmisen elämään.

Tämän ryhmän viimeinen syyskausi on alkamassa. Osa porukasta on ollut mukana alusta alkaen. Tämän vuoden joulukuussa heille tulee ryhmässä oloa kaksi vuotta täyteen. Pisimpään mukana olleet ovatkin onnistuneet hienosti pudottamaan painoaan ja pitämään sen tavoitelukemissa. Selvät terveydentilassa tapahtuneet positiiviset muutokset, onnistumisen koke-

mukset ja tietoisuus siitä, että liikkailulle jokainen voi tehdä jotakin, on ryhmässä tullut todistetuksi jo monta kertaa. Ellet usko, niin tule mukaan!

Milloin sinä olet päättänyt aloittaa? Tammi-kuussa 2004 alkavaan ryhmään voit ilmoittautua vaikka heti:

Satu puh. 050-5580231 tai 2148 662 tai 3463 343.

Satu Tahlo-Jortikka, ryhmän vetäjä

INVALIDILIITON SEMINAARIT APUVÄLINEMESSUILLA**Kysy jälki-ilmoittautumispaikkoja!**

SEMINAARIT: \l “Seksuaalisuus – elämän voima!” Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty., \l “Näkymättömästä näkyväksi” **Näkymättömästä näkyväksi ja**

\l “Musiikkia kaikille – No Problem!” Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Invalidiliiton koulutus syksyllä 2003**Uudet vertaisvetäjät****Vertaistuki heimohengen mahti**

* vertaistoiminnan yhteiset periaatteet * vuorovaikutus ryhmässä * keskustelua ja harjoitteita

Aika, paikka: 20.-21.9. Jyväskylä, hotelli Priimus

Kohderyhmä: uudet vertaisvetäjät

Ilmoittautuminen: 29.8. mennessä

Hinta: Invalidiyhdistyksen varsinaisille jäsenille 35 euroa, muille 100 euroa

Lisätietoja: Marja-Leena Malin, puh. (09) 6131 9201

Vanhempien päivä**Voimia arkeen**

* vertaistukea * virkistystä * kokemusten vaihtoa

Aika, paikka: 27.9. Rovaniemi

Kohderyhmä: vammaisten lasten vanhemmat

Ilmoittautuminen: 5.9. mennessä

Hinta: Invalidiyhdistyksen varsinaisille jäsenille 17 euroa, muille 25 euroa

Lisätietoja: Marita Harkio, puh. (09) 6131 9251

Arki ja asuminen**Asu, elä esteettä**

* asumisen koko kirjo * esteettömyys vammaisen elämässä * tietoa ja keskustelua

Aika, paikka: 8.10. Mikkeli, Sokos Hotel Vaakuna

Kohderyhmä: jäsenistö ja asiantuntijat

Ilmoittautuminen: 17.9. mennessä

Hinta: Invalidiyhdistyksen varsinaisille jäsenille 17 euroa, muille 25 euroa

Lisätietoja: Jaana Huhta, puh. (09) 6131 9240

Naiset näkyviksi kaikilla areenoilla -seminaari

EU-hanke; järjestäjinä Invalidiliitto, Suomen Reumaliitto, Näkövammaisten Keskusliitto, Kynnys ja Suomen CP-liitto, Suomen MS-liitto

* vammaisten naisten asema * media * tutkimus * osallistuminen * perhe ja arki * voimaantuminen vammaisena naisena

Aika, paikka: 28.10.2003 Helsinki, Seaside Hotel

Kohderyhmä: vammaiset naiset, päättäjät ja vaikuttajat, naisjärjestöjen, naistutkimuksen ja vammaistutkimuksen edustajat

Ilmoittautuminen: 6.10. mennessä

Hinta: ei osallistumismaksua

Lisätietoja: Tiina Airaksinen, puh. (03) 222 8180

Vanhempien ilta Tampereella

Aika: 6.9. klo 16.00-20.00

Paikka: Sinikello, Kalevantie 7 C, 33100 Tampere

Kenelle: Vammaisten lasten vanhemmille

Ilmoittautumiset: Marita Harkiolle 29.8. mennessä p. 6131 9268 tai sähköposti marita.harkio@invalidiliitto.fi

Ohjelmassa: keskustelua voimavaroista ja vertaistuesta sekä mukavaa yhdessäoloa ja pientä syötävää. Keskustelua johdattelee Ritva Hakkarainen Invalidiliitosta.

Järjestäjä: Invalidiliiton perhetyöryhmä. Tilaisuus on maksuton. Osallistujat saavat vapaalipun apuvälinemessuille, jotka ovat Tampereella 4-6.9.

VAMMAISTEN LASTEN KESÄPÄIVÄN KUULUMISIA

Vammaisten lasten ja heidän vanhempiansa kesäpäivää vietettiin Aitorannan kesäkodilla 2.8.2003 klo 10.00 – 15.30. Kuumaa ja aurinkoista kesäpäivää viilensi mukavasti kesätuuli ja päivä aloitettiin perinteisesti aamupalalla. Päivän alkajaisiksi saimme heti ikäviä uutisia: poni oli myyty ja ambulanssi, jonka piti saapua esitellyä varten, oli tulipalojen vuoksi ajossa. Näistä vastoinkäymisistä emme lannistuneet vaan menetyksen korvasi ”lahnatuuli”, joka sai lasten kalakilpailusta menestyksekkään. Kolme isoa kilon painoista lahnaa nousi järvestä yksi toisensa jälkeen ja lapset kiljuivat riemusta. Oli oikein mukava katsoa tätä lasten iloa ja onnea kalasaaliista. Tyttöjen sarjan voittaja oli Sahar Abid ja toiseksi tuli Safia Abid Tampereelta sekä poikien sarjan voittajaksi kipusi Rovaniemeltä Tampereelle lomailemaan tullut Anton Jokinen.

Kalakilpailun kokonaistilanne:

1. Sahar Abid
2. Safia Abid
3. Anton Jokinen.

Kalaisen kilpailun jälkeen olikin mukava pulahtaa Näsijärven aalloille viilentyneeseen ja nauttimaan auringosta. Rantasau-

nassa käytiin välillä lämmittelemässä ja tämän jälkeen taas ruoka maistui koko porukalle. Heinäkosken Ullan johdolla lapset värittelivät paperiperhosia Aitorannan koristukseksi. Askartelun jälkeen pelattiin vielä vähän Bocciaa ja lätkäpeliä ulkosalla. Päivän päätteeksi nautittiin vielä kupposet kahvia, mehua ja munkkeja kioskin kupeessa.

Kiitos kaikille päivän järjestelyihin osallistuneille ja hyvää alkanutta syksyä!

Tapaamisiin ensi kesänä!

Virve Peltoniemi

Vammaisten lasten vanhempien toimikunta

TARKKUUSUUNNISTUS

O-Ringen on Ruotsissa järjestettävä rasti- ja triathloni, joka on samalla osallistujamäärältään Ruotsin suurin urheilutapahtuma. Tänä vuonna osallistujia oli noin 13.000, mikä pitää sisällään sarjoja naisille, miehille, eri ikäryhmille, sekä pyörä- että tarkkuussuunnistusta. O-Ringen järjestettiin heinäkuussa. Tapahtuma kestää yleensä viikon ja kilpailun keskuspaikkana tällä kertaa oli Uddevalla, mutta osakilpailut oli ripoteltu ympäri Bohuslän-Dalin aluetta.

Valmentajamme Hannu Niemen kautta saimme tiedon kisoista ja tervetulo-otuksen sinne. Tästä saimme kipinän lähteä mukaan hankkimaan kokemusta kisoista ulkomailla ja koota innostuneet ihmiset sekä tarvittavat resurssit matkaa varten. Kisasta kiinnostunut porukka löytyi ja matkan suunnittelu ja pohjatyöt alkoivat. Alussa koko ajatus tuntui hyvin uto-

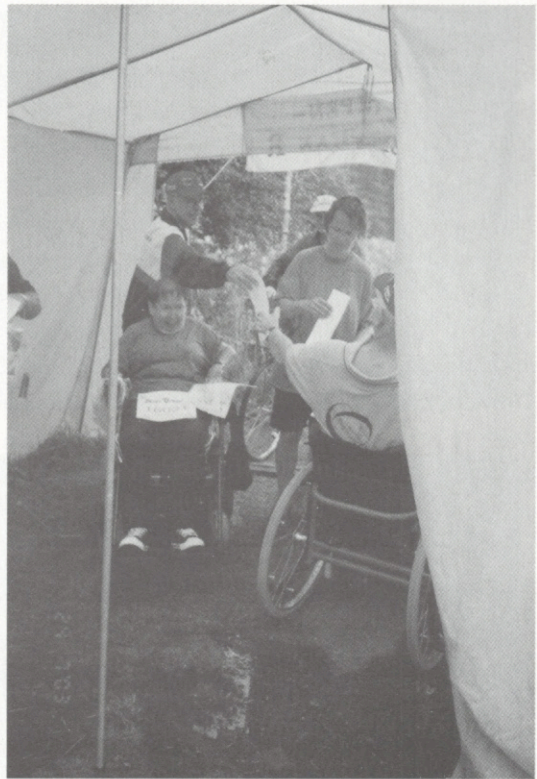
pistiselta. Vähitellen palaset alkoivat loksahtella paikoilleen, varsinkin, kun tieto sopivan inva-varusteisen auton vuokraamisesta ja matkan rahoituksesta alkoivat selkiintyä. Monien neuvottelujen, sähköpostiviestien ja ongelmakohtien selvittelyjen jälkeen kisamatka vihdoin toteutui. Matkabudjetti oli rajallinen ja siksi päätimme osallistua vain kahteen viimeiseen osakilpailuun koko viikon sijasta. Ruotsalaisten sääntöjen mukaan se taas merkitsi sitä, että emme saaneet osallistua Elit-sarjaan vaan A-luokan kilpailuun, eikä Tiina saanut käyttää omaa avustajaa kisassa.

Yhden parin estyttyä lähtemästä, kisoihin osallistuivat Tiina Airaksinen ja Pirjo Heiskanen. Avustaja-autonkuljettajina vuorotellen toimineet Tuula Paavola ja Mari Leskinen mahdollistivat onnistuneen

kisamatkan. Uddevallassa yövyimme yhteismajoituksessa Norgårdensskolan erityiskoululla. Se sijaitsi toisella puolella kaupunkia kisakeskukseen nähden. Koulu oli liikuntaesteetön, siellä oli kaksi inva-varusteista vessaa ja yhteiset suihkutilat naapurirakennuksessa. Keittiö oli aamupalan valmistuksen aikaan vilkkaassa käytössä, mutta sinne ja aulan pöytiin kaikki mahutuivat ajallaan ruokailemaan. Talon ainoa jääkaappi pullisteli monenlaista ja -malaista evästä. Yhteismajoitus vaati tiettyä joustavuutta kaikilta, sillä niin miehet kuin naiset majoittuivat samoihin luokkahuoneisiin. Omat petivaatteet ja tynnyt oli tuotava mukanaan, mutta sängyt löytyi kaikille pienten alkuhankaluuksien jälkeen.

Neljäs osakilpailu, johon ensin osallistuimme, käytiin Lilla Edet -nimisessä kunnassa, n. 40 km päässä Uddevallasta. Kisan lähtöpaikka oli niityllä, keskellä tiheää, hyvin mäkiä metsämaastoa. Ilmoit-

tautumisvaiheessa aurinko porotti lähes pilvettömältä taivaalta kilpailijoiden seurassa avajaisseremonioita soittokuntineen ja juhlapuheineen. Osallistumisemme oli todella huomioitu, koska avauksessa meidät toivotettiin nimeltä tervetulleiksi kisoihin. Kisa kesti kaksi tuntia, käsittäen 13 rastia + yksi aikarasti. Vajaa puoli tuntia kisan alkamisesta metsän ylle ilmestyi synkkä ukkospilvi ja alkoi sataa ja jyristä. Tiina näki pilven lähestymisen jo ennen lähtöviivaa ja kerkesi varustautua sadeviitalla. Pirjo sen sijaan lähdettyään aiemmin matkaan kastui läpimäräksi ja oli enemmän kuin uitettu koira maaliin saapuaan. Kisan tuloksena meillä molemmilla oli vain 4 rasteista osunut oikein. Sään lisäksi huonoon kisamenestykseen vaikutti se, että meillä ei ollut kokemusta Aradan tehtävistä, eikä varsinkaan tämän tyylisistä ruotsalaisten pikkutarkoista rasti-
lippujen sijoittelusta.

Seuraavana päivänä oli meidän toinen, kisan viides ja viimeinen osakilpailu Uddevallassa. Täällä myös tarkkuussuunnistuksen kisan lähtö ja maali olivat sijoitettu yleisen O-Ringenin –maalialueen yhteyteen. Kisapäivä oli aamusta alkaen sateinen, joten kastuimme jo lähtöön saapuessamme. Vain yhteen osakilpailuun osallistumisen vuoksi jouduimme aamulla ensimmäisenä radalle. Rata oli tällä kertaa pääsääntöisesti asutusalueella, joten reitit olivat suhteellisen tasaisia asfaltti- ja pyöräteitä, mutta osin kuravellipolkuja, joissa jo reitin valinta vaati suunnistustaitoja. Tiinan mielestä rata tällä kertaa ei ollut niin kinkkinen kuin edellisenä päivänä. Jatkuva sade vei Pirjolta voimia ja keskittymiskykyä. Sadekelillä sähköpyörätuolin ohjauksen suojaaminen muovipussilla hankaloittaa tuolin ohjaamista. Jatkuva sade oli pehmittänyt maalialueen kuravelliksi ja nurmiosuus oli poukkoilevaa kynnöspel-

toa. Siitä huolimatta maaliin tulo oli erityisen juhlava aikaisempiin kokemuksiin verrattuna, koska maalialueella oli paljon yleisöä, kannustushuutoja, kuulutukset sekä maaliin tulijat näkyivät isolla valotaululla. Mutta olo oli märkä! Hyvä, että läpimärästä tarkastuskortista näkyivät leimausmerkit. Tällä etapilla A-sarjan kisaan osallistui n. 50 kilpailijaa, joista olimme 17. ja 44. sijoilla.

Matka oli kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut ja antoi meille paljon vinkkejä käytännön järjestelyistä, mitä tehdä jatkossa paremmin. Suurkiitokset kisareissun hyville avustajille ja taloudellisille tukijoillemme Tampereen kaupungille, Tampereen Seudun Invalidit ry:lle sekä Taksipalvelu Mika Bergius ja Kiva-bussi Oy:lle.

Pirjo Heiskanen
Tiina Airaksinen

TSI:N KERHOT TOIMIVAT

Kerhuhuoneella Kuninkaankatu 36 B

Canastakerho alk. su 14.9 klo 16.00

Hyvänolonkerho alk. ti 09.9 klo 13.00

Askartelukerho alk. ti 16.9 klo 15.00

Kuntoa kaiken ikää alk. to 18.9 klo 14.00
10.9 Tampere talon ikäihmisten tapahtumapäivässä

Naisten vertaistukiryhmä

10.09.	klo 18.00	aihe	tunne
01.10.	klo 18.00	aihe	osallistuminen
05.11.	klo 18.00	aihe	itsenäinen elämä
03.12.	pikkujoulu		

LIIKUNTAVUOROT

Naisten uintivuoro Hervannan palvelutalolla
keskiviikkoisin kello 17.00 alkaen

Boccia

Ratina	ti	klo 13.00-15.00
	pe	klo 11.00-13.00

Istumalentopallo

Saukonpuiston koulu		
	to	klo 18.30-20.00

Pyörätuolikoripallo

Hervannan vapaa-aikakeskus		
	ma	klo 20.00-21.30
	ke	klo 18.30-20.00
	pe	klo 20.00-21.30

Tampereen seudun Invalidit ry

JOULUMYYJÄISET!

TAMPEREEN SEUDUN INVALIDIT RY:N
KERHOT JÄRJESTÄVÄT PERINTEISET
KEVÄTMYYYJÄISET KERHOHUONEELLA
(KUNINKAANKATU 36 B) 1.12.2003
KELLO 11.00 - 13.00

TERVETULOA OSTOKSILLE !!

RUGBY - harrastusmahdollisuus Tampereella

Tornados Rugby ry on perustettu keväällä 2000. Tuolloin meitä pelaajia oli kaikkiaan yksi kappale Hämeenlinnasta Tampereelle muuttanut Tomppa. Muutaman kuukauden yksin kelailtuani Nääshallin vinoilla lattioilla sain kaveriksi sinne Samin, ja siitähän se porukka alkoi pikkuhiljaa kasaantua. Nyt meitä pelaajia on täällä yhdessä Suomen suurimmassa kaupungissa seitsemän kappaletta. Pelaajia on sekä Tampereelta että lähikunnista.

Seuran tarkoituksen on edistää ja kehittää Tampereen ja sen lähikuntien neliraajahalvaantuneiden(tetrojen) liikuntamahdollisuuksia. Rugby on yksi harvoista tetroille sopivista joukkueurheilulajeista, joten se on sekä sosiaalisesti että kuntoutuksellisesti tärkeää meille. Rugby sopii myös polio ja cp vammaisille. Haluan että Tampereelle saadaan vahvat juuret rugbylle.

SÄÄNTÖJÄ LYHYESTI:

Pyörätuolirugby on joukkuepeli pyörätuolinkäyttäjille, joilla on tetraplegia tai vastaava myös käsien toimintakykyyn vaikuttava liikuntavamma. Pelaajien lihasten toiminta ja voima testataan, ja pelaajat luokitellaan testien perusteella 0,5 - 3,5 pisteen pelaajiksi. Kentällinen koostuu neljästä pelaajasta, joiden yhteenlaskettu pistemäärä saa olla enintään kahdeksan. Peliä pelataan koripallokentällä. Peliväline on tavallinen lentopallo. Tarkoituksena on kuljettaa pallo päätyrajalla olevan maalilinjan yli.

Seuralle on varattu salivuorot Hervannan vapaa-aikakeskuksesta torstaisin 15.00 – 17.00

Lisätietoja saa osoitteesta <http://koti.mbnet.fi/ptrugby/> tai numerosta 040 527 9327 / Tomppa

JOULUPAKETTIHAKEMUKSET

Yhdistyksen toimistoon
to 16.10.2003 mennessä.

TAMPEREEN SEUDUN INVALIDIT RY:N

JOULUJUHLA Pispan palvelutalolla

Perjantaina 28.11.2003 kello 17.30

Tervetuloa !

Haka-Apteekki

Sammonkatu 75

TAMPERE

**APUVÄLINE
2003**

Apuvälineiden ja palveluiden erikoismessut

Tampereen messukeskus Pirkka-halli

to - la 4.-6.9. 2003

<http://www.expomark.fi/apuvaline/index.html>

**YHDISTYKSELLÄMME OMA OSASTO MESSUILLA
TERVETULOA TUTUSTUMAAN!**

Apuvälinemessuilla myös liikuntamaa

Liikuntamaan toteutusvastuu:

Suomen Invalidien Urheiluliitto ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Soveltavan liikunnan apuvälineprojekti
SOLIA

Yhteistyössä:

Tampereen liikuntatoimi
Tampereen Seudun Invalidit ry
Tampereen seudun Näkövammaiset ry
Expomark KP-Media Oy

KUTSU

TAMPEREEN SEUDUN INVALIDIT RY:N

SYYSKOKOUS

Ma 24.11.2003 Klo 17.00
YHDISTYKSEN KERHOHUONEELLA
(Kuninkaankatu 36 B)

Käsitellään sääntöjen määrämät asiat

TERVETULOA!

Johtokunta